

FŐTITKÁRI BESZÁMOLÓ

Elnökünk megnyitójában ismertette azt a politikai és gazdasági környezetet, melyben egyesületünk végezte munkáját a múlt évi közgyűlés óta eltelt egy évben. Jelentésében az elmúlt év kiemelkedő eseményeiről, rendezvényeiről kívánnék rövidebben beszámolni és kissé részletesebben adnék tájékoztatást az egyesületünk és az MTESZ megújulásának irányelveiről, feladatairól és a folyamatban levő bizottsági munkákról.

AZ EGYESÜLET VÁLASZTMÁNYA novemberben először meghallgatta *dr. Henczi Lajos* MTESZ-főtítkárhelyettes „A társadalmi szervek szerepe a politikai intézményrendszerek reformjában” című tájékoztató előadását, amelyben a főtítkárhelyettes kitért az MTESZ megváltozott szerepére, új feladataira és a megújulás irányaira, majd *Gémesi József* MÉM-osztályvezető adott tájékoztatást a fagazdaság 1988. évi várható teljesítéséről és az 1989. évi feladatokról. Az előadást követő vitában jelentős helyet kaptak az új erdészeti politikával kapcsolatos állásfoglalások.

Márciusban a szolnoki helyi csoport levelét vitatta meg a választmány. A levélben a helyi csoport nem értett egyet az egyesületnek az ország erdőgazdálkodását megítélő álláspontjával, aggodalmát fejezte ki az egyesület egységéért és javasolta a választások előrehozatalát. A választmány elismerte a levél jó szándékát, de igen nagy többség egyetértett az egyesület tevékenységével, a nyíltabb hangvétellel, a határozottabb kritikával. Elutasították az egyesület segítségének megbontását, az azonnali vezetőségváltást, bár a társadalom morális és politikai válsága kihat az egyesületi életre is. Az elhangzott jogos kritikákat elfogadva, határozatot hozott a választmány új egyesületi program és új választási rendszer kidolgozására.

Végül májusban megvitatta az 1961. évi erdőtvény módosítására tett MÉM-javaslatot, egy új erdőtvény téziseit és a vadászati törvénytervezetet. Az erdőtvény módosításáról az az álláspont alakult ki, hogy az nem eléggé átgondolt és megalapozott, nem veszi figyelembe az erdőgazdálkodás minden más ágazattól eltérő sajátosságát, a részletes szabályozók ismerete hiányában nem mérhetők fel a rendelkezések következményei. A választmány állásfoglalásáról tájékoztattuk az Országgyűlés elnökét és a képviselőket. A május 31-i Országgyűlésen a törvénymódosítás részletes vitájára nem került sor, a módosító javaslatot a MÉM-miniszter visszavonta. Az erdőtvény téziseit, véleményünket a vadászati törvényről megküldtük a MÉM-nek. Az erdőtvény téziseinek újabb megfogalmazása és a vadászati törvénytervezet újabb vitája e héten zajlott le az érdekelt szakosztályok és szakértők bevonásával.

AZ EGYESÜLET ELNÖKSÉGE a szokásos egyesületi ügyek mellett meg tárgyalta az „Erdészeti politikánk alapelvei” c. állásfoglalást, mely tíz év véleménynyilvánítását és a többség közmegegyezését foglalta össze. Az állásfoglalást megküldük a MÉM—EFH-nak, amely az állásfoglalásunk egyes elemeit beépítette „Az erdészeti politika megújítása” c. javaslatába.

A „szolnoki levelet” elnökségünk is megvitatta. Elnökségünk e kérdésben sem mutatott különleges érdeklődést. Az utóbbi években általában 4—5 elnökségi tag állandóan, 8—10 tag gyakran hiányzott, a létszám általában éppen, hogy elérte az elnökségi üléseken a határozatképességet. Ez az elnökségi ülés sajnos nem volt határozatképes.

Legutóbbi elnökségi ülésünkön *dr. Balázs István*: „Egyesületi munka a termelőszövetkezetben” c. előadása után vitattuk meg a tsz-erdészek egyesületi helyzetét és tevékenységét. Az előadott helyzetfeltárás, az elhangzott észrevételek, javaslatok lényegében útmutatást adtak ahhoz, hogy az egyesület megújulása során a tsz-erdészeti szakembereket jobban be lehet és be kell vonni az egyesület munkájába.

TITKÁRI, SZAKOSZTÁLYVEZETŐI ÉRTEKEZLETET az elmúlt évben kétszer is tartottunk. Ősszel, októberben, az egyesület 1988. évi munkáját értékeltük és az időszerű egyesületi feladatokat határoztuk meg, megvitattuk az 1989. évi munkaterv irányelveit. E titkári értekezlet szakmai tartalmát az „Erdészeti politikai alapelvek” és a „Szigetköz környezetgazdálkodási problémái”-nak megvitatása képezte. A márciusi, rendkívüli értekezleten az egyesületi életben legaktívabban tevékenykedőkkel: a helyi csoportok titkáraival és szakosztályvezetőivel vitattuk meg a „szolnoki levelet”. A meghívottak 80%-ának részvételével nagyon élénk, sőt szenvedélyes, de a kritikákat sem nélkülöző vita után a résztvevők 88%-a nem azonosult a szolnoki kezdeményezéssel és bizalmat szavazott az egyesület vezetésének.

EGY MEGBESZÉLÉST JOGI TAGVÁLLALATAINKKAL munkatervünk is tartalmazott, de szükségességét még jobban indokolta a „szolnoki levél”. E találkozóra júniusban került sor, amelyen tagvállalataink vezetőinek mintegy fele vett részt. E megbeszélésből levont következtetéseket érvényesíteni fogjuk az egyesület új struktúrájában, programjában.

KÖZPONTI RENDEZVÉNYT még két jelentőset kell megemlítenem. Novemberben a Magyar Agrártudományi Egyesület Agrárgazdasági Társaságával „Erdőgazdálkodás — racionális földhasználat” témakörben, majd júniusban a Magyar Biológiai Társasággal „Az erdőpusztulás biológiája” témában szakmai tanulmányúttal egybekötött tanácskozást szerveztünk. A nagy érdeklődéssel kísért tanácskozáson neves külföldi és hazai szakemberek tartottak előadásokat és folytattak megbeszéléseket. A MÉM felkérésére — szakbizottságok, szakosztályok bevonásával — az Erdőfenntartási Alap pénzügyi rendjének továbbfejlesztésével, a munkavédelemmel és az erdővédelemmel kapcsolatos MÉM-előterjesztésre adott véleményt egyesületünk.

A SZAKBIZOTTSÁGOK, SZAKOSZTÁLYOK a korábbi éveket meghaladó aktivitással vették ki részüket az egyesületi munkából. Szinte mindegyik szakbizottság közreműködött erdészeti politikánk alapelveinek kidolgozásában. Az egyes, jelnetösebb rendezvények a következők voltak:

Az *Erdő szerkesztőbizottsága* negyedévenként értékelt és szerkesztette szaklapunkat. Megvitatta a szerkesztéssel és a lap anyagi helyzetével, a lapkiadás-sal kapcsolatos kérdéseket.

Az *oktatási és közművelődési bizottság*, halálának 70. évfordulóján, megemlékezett *Bedő Albertről* és koszorút helyezett el az Erdélyben levő, kálnoki sírján. Megvitatta a középfokú szakmai képzés helyzetét.

Az *ifjúsági és sportbizottság* sikeresen szervezte meg az I. magyar erdészeti sífutóversenyt a Börzsönyben és a II. magyar erdészeti tájfutóversenyt Mátraházán.

Az *erdőhasználati szakosztály*, a *kereskedelmi szakosztállyal* közösen, a fatermelés, fafeldolgozás, fakereskedelem kapcsolódó kérdéseit tárgyalta meg. A

Mátra—Nyugatbükki EFAG területén tanulmányozták a kötélpályák szerepét és jelentőségét, alkalmazásuk feltételeit. Megvitaták a melléktermék-használatok időszerű kérdéseit. Szöcsénypusztára kihelyezett ülésen oktatási, gépesítési kérdéseket vitatott meg.

A *gazdaságtani szakosztály* az erdőfenntartási járulék elvi és gyakorlati problémái témakörben kétszer is tartott ülést. Előadások és konzultáció keretében megismerték a Nagykunsági EFAG információs és belső érdekeltségi rendszerét, számítástechnikai fejlettségét.

Az *erdészettörténeti szakosztály Scherg Lőrinc* halálának 50. évfordulója alkalmából tartott emlékülést a szombathelyi csoporttal közösen, és több ülésen ismertették a legújabb erdészettörténeti kutatások eredményeit. Megjelentette az Erdészettörténeti Közlemények XVII. füzetét.

A *rendszerszervezési szakosztály* számítógépes helyi hálózat alkalmazásáról és az erdészeti tematikus térképekről tartott szakmai összefüzetelt.

Az *erdővédelmi szakosztályban* a Kőszegi-hegységben, a hegyvidéki erdőállományok egészségi állapotát tanulmányozták, és közreműködtek az „Erdőpusztulás biológiája” rendezvény szervezésében.

Az *erdőfeltárási szakosztályban* a Bükk és a Zempléni-hegység, a Nyírség és Vas megye fagazdálkodását, erdőfeltárást tanulmányozták.

Az *erdőrendezési szakosztály* az „Erdőrendezési napok” keretében az erdők egészségi állapotának felméréséről tartott ismertető előadásokat és gyakorlati bemutatót. Szakmai találkozót tartott a nyugdíjas erdőrendezők részére.

A *gépesítési szakosztály* a rakodásgépesítés témáját vitatta meg.

A *kereskedelmi szakosztály*, több éves szünet után, újjászervezve, igen lendületesen látott munkához. A Duna—Tisza közti hazai fenyő- és nyárfavagyon hasznosítása témában előadásokat hallgattak meg és szakmai tapasztalatcserét szerveztek. Megemlékeztek *dr. Speer Norbertről*, a szakosztály elhunyt alapítójáról és első elnökéről.

A *vadgazdálkodási szakosztály* a vadgazdálkodási üzemtervek revízióját vitatta meg.

HELYI CSOPORTJAINK nagyobb része színvonalas, tartalmaz, a tagságot aktivizáló egyesületi munkát végez. Szakmai továbbképző előadásokat, tapasztalatcseréket, tanulmányutakat szerveznek, tagságuk egy része részt vesz a szakbizottságok, szakosztályok munkájában. Egyes csoportokban viszont alig vagy egyáltalán nincs egyesületi élet, de lehetséges, hogy információ hiányában nem ismerjük tevékenységüket. Egyes helyeken azonban egyérelműen érezhető a közömbösség, érdektelenség. Ezeknél a csoportoknál mindenképp javítani kell a vezetés és a csoport közötti kapcsolatokat, felismerve az egyesületi munkát akadályozó körülményeket, azok feloldásával kell aktivizálni a csoport vezetését és tagságát. Itt most még a jelentősebb rendezvények felsorolására sincs lehetőség. Az Erdő-ben megjelenő eseménynaptár és az „Egyesületi közlemények” — igaz, hogy meglehetősen hosszú átfutási idővel — ismerteti a tervezett és a bejelentett rendezvényeket. Mégis kiemelném a *nagykanizsai, pilisi, bajai, keszthelyi, balassagyarmati* helyi csoportot, valamint a *budapesti intézőbizottságot*, ahol a legélénkebb az egyesületi élet. De meg kell említenem a *székesfehérvári csoportot* a *Szent István* halálának 950. évfordulója alkalmából szervezett színvonalas programért, a *mátrafüredi csoportot*, a „Mátrafüredi ifjúsági erdősnapokért”, a *győri tsz-csoporthoz* a szakmai továbbképző tanfolyamokért, mint új kezdeményezésért, a *pilisi csoportot* az „Erdészek — vadászok — művezetők napja” szervezéséért, továbbá a *gyulai csoportot* „Az én erdőm az én munkám”, erdészeket bemutató rendezvényekért.

Az elmúlt évek politikai és gazdaságpolitikai változásai megmozgatták az eddig oly stabilnak hitt társadalmi szervezeteket, köztük az MTESZ-t és egyesületünket is. Az elmúlt évi munkánk beszámolójából is kitűnik, hogy erősödnek a társadalmi mozgások, bátrabbak a kritikák, észrevételek, nyitabbak a javaslatok. A társadalom mind jobban igényli a demokrácia kiszélesítését. Egyesületünknek is szembe kell néznie az elmúlt 40 év alatt kialakult konstrukcióval, centrális szervezetével és munkamódszerével, a mindenkori hivatalos ideológiát elfogadó, a hivatalos struktúrákhoz alkalmazkodó magatartással. Az elmúlt két-három évi szolid és esetenkénti ellenvélemény-nyilvánítás után, a múlt évben jelentős kérdésekben igen határozottan szólalt fel egyesületünk bizonyítva, hogy tagjainak jelentős része bele kíván szólni szakmánk politikájának kialakításába és végrehajtásába. A „szolnoki levél” azonban felhívta figyelmünket, hogy egyesületünk jelenlegi szervezete, programja, alapszabályai nem elégítik ki a mai követelményeket. Így egyesületünk is — a márciusi választmányi ülésen hozott határozata alapján — megalkotja új alapszabályait, kialakítja az egyesület új programját és kidolgozza új választási módszerét.

AZ ÚJ ALAPSZABÁLYOKAT úgy terveztük, hogy már a mai közgyűlésen megvitadjuk és döntésre előterjesztjük. Két körülmény készítetett minket az előterjesztés elhalasztására. Egyik az, hogy az MTESZ alapszabályai — amely döntően befolyásolja egyesületünk és az MTESZ kapcsolatát, de egyéb kérdésekben is kihat egyesületünk alapszabályaira — csak az év végére készülnek el és jóváhagyásuk csak jövőre várható. Másik szempont pedig az, hogy az új alapszabály-tervezetet a tagság mind szélesebb körében megismerjék, megvitatásák, véleményt tudjanak adni a helyi csoportok, meg tudja vitatni a választmány és az elnökség is. Ehhez hosszabb időre van szükség. A munka folyamatban van, az alapszabály-előkészítő bizottság kialakította az új alapszabályok legfontosabb téziseit, szeptember közepére elkészül a szövegtervezet és megkezdjük az egyeztetést. Az új alapszabályoknak a jelenlegi alapszabályoktól eltérő tézisei a következők:

- Az egyesület célja az 1867-ben megfogalmazottakkal ma is azonos, találhatóbb meghatározást nemigen tudunk alkotni. Feladatát és tevékenységét a mai igényeknek és társadalmi környezetnek megfelelően, a programbizottság javaslata alapján határozzuk meg.
- Az egyesületi tagsághoz — a törvényes feltételek mellett — a külföldi állampolgárok számára tágabb lehetőséget kell biztosítani.
- Egyszerűsíteni és demokratizálni szükséges az egyesület vezető szerveit. A jelenlegi vezető szervek: küldöttközgyűlés (legalább a tagság 5⁰/₀-a), választmány (90 fő), elnökség (30 fő) és, bár az alapszabályokban mint testület nem szerepel, de a valóságban működő vezetőség (6 fő). Az új javaslat szerint az egyesület legfőbb szerve továbbra is a küldöttközgyűlés. Változatlan funkciókkal két közgyűlés között az egyesület munkáját a választmány irányítja. Tagjai: a helyi csoportok titkárai, a taglétszám arányában delegált tagok és szakosztály vezetői, azaz a helyi csoportoknál és szakosztályoknál választott tagok (kb. 80 fő). Továbbá a közgyűlés által választott személyek — köztük az ügyvezető elnökség tagjai (kb. 30—40 fő). Összesen 110—120 fő. Új szervként jelenne meg, a jelenleg inkább protokolláris összetételű elnökség helyett az ügyvezető elnökség, melynek tagjai: az elnök, az alelnökök, a főtitkár, a főtitkárhelyettes, az ügyvezető titkár, továbbá az ellenőrzőbizottság vezetője. Az ügyvezető elnökség feladata a választmányi ülések között az egyesület operatív irá-

nyítása. Üléseire szükség szerint meghívja a tárgyalat témákban érdekeltekt szakbizottságok, szakosztályok vezetőit, egyéb szakértőket. A vezető testületek és tisztségviselők választási módszerét a választási bizottság dolgozza ki és javaslata kerül az alapszabályokba.

- Új szervezetként, mint az ügyvezető elnökség tanácsadó szervét, létre kell hozni a *pártoló tagok tanácsát*, amelyben a pártoló tagok és jogi tagvállalatok képviselői fejthetik ki véleményüket, tehetnek javaslatokat, melyeket az ügyvezető elnökség napirendjére kell tűzni határozathozatal céljából.
- Az alapszabályokban szabályozni kell az *ügyvezető titkár* és a *titkárság* feladatát, jogkörét, mivel azok függősége az MTESZ-től megszűnik, illetve lazul.
- Az alapszabályok részeként kerülnek szabályozásra a létesítendő *alapítványok* (1905-ben 9 alapítványa volt egyesületünknek). Ma is nagy szükség lenne egy, az egyesület könyvtárát, szaklapunk kiadását és általában az erdészeti szakirodalmat támogató alapítványra.
- Az egyesület és az MTESZ *kapcsolatát* újra kell szabályozni az MTESZ megváltozott célja, tevékenysége, szervezete és alapszabályai figyelembevételével. Külön ki kell térni az egyesület helyi csoportjainak és az MTESZ területi szerveinek kapcsolatára!

Természetesen a most fel nem sorolt alapszabályi rendelkezések (mint például: a tagok jogai — kötelességei, az egyesületi vagyon, könyvtár stb.) nagyjából — kisebb tartalmi, stilisztikai és rendszerezési módosításokkal — átvehetők az 1972. évi alapszabályokból. Mint említettem, szeptember végén az első szövegtervezetet megvitatja és szükség szerint módosítja az alapszabály-előkészítő bizottság, majd a választmány és az elnökség vitatja meg, ezután adunk lehetőséget a helyi csoportokon keresztül a tagság széles körének véleménye kifejtésére, új javaslatok megadására.

EGYESÜLETÜNK PROGRAMJA kidolgozás alatt van. Bizottságunk (vezetője *Solymosi József*) eddig az MTESZ programjának kidolgozásában vett részt, melynek tervezete elkészült, a közeljövőben kerül jóváhagyásra, majd ennek figyelembevételével fogják kidolgozni egyesületünk programját. Ez a program nem azonos a középtávú — általában ötéves — cselekvési programmal, hanem az egyesület céljának, feladatainak és tevékenységének meghatározása, mely gerince az egyesületi munkának, a középtávú cselekvési programoknak, az éves munkaterveknek.

A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG ugyancsak megkezdte munkáját (*Wisnovszky Károly* vezetésével). A bizottságnak ki kell dolgoznia az egyesületi vezető testületek, tisztségviselők jelölési és választási módszerét. Ezt több változatban — a vezető testületek lehetséges felállása figyelembevételével — kell kidolgozni. Az előzetes elképzelések szerint a tagság általában 100 tagonként delegál egy-egy tagot a választmányba, melybe a helyi csoportok titkárai automatikusan, a többiek a helyi csoportok javaslata alapján kerülnek be. További 40 fő a választási bizottság jelölése alapján kerül megválasztásra. Ugyancsak a választási bizottság jelöli a helyi csoportok, szakosztályok javaslata alapján az egyesületi tisztségviselőket. Javasoljuk a többes jelölést és a jelölteknek lehetőséget biztosítunk, hogy személyüket és programjukat a tagság mind szélesebb körben ismerje meg és ezen ismeretek alapján döntsön a választáskor.

MÉG KÉT BIZOTTSÁG alakult: *Simon Gyuláné* vezetésével a „gazdasági bizottság”, amely az MTESZ és az egyesület gazdasági kapcsolatát, az egyesület gazdasági munkájának szabályzatát dolgozza ki. A „szervezési és struktúrabizottság” — melyet *Bánó László* vezet — az MTESZ szervezetének kialakításában képviseli egyesületünket. Javaslatot tesz az MTESZ központja és területi szervei, valamint az egyesület társadalmi vezetése, titkársága és a helyi csoportok kapcsolati rendjére, értékeli, elemzi, szükség szerint módosító javaslatot tesz egyesületünk szervezetére. Valamennyi bizottságnak még ebben az évben be kell fejeznie munkáját, hogy javaslataikat széles körben meg tudjuk vitatni és az illetékes vezető testületekkel el tudjuk fogadtatni.

AZ MTESZ ÚJRAFOGALMAZOTT CÉLJÁT ÉS TEVÉKENYSÉGÉT befejezésül röviden ismertetném.

A szövetség célja a tagegyesületek önkéntes társulásaként, a tagegyesületek pártpolitikától független szolgálata. A szövetségben a többségi elv alapján döntenek, ugyanakkor biztosítják a kisebbségi vélemények megjelenítését és képviseletét. A szövetség regionális vagy egyéb szervezeteket csak tagegyesületein keresztül, azok egyetértésével hozhat létre:

A szövetség tevékenysége:

1. A szakterületek és tudományok megismerésének, művelésének és a gyakorlatban történő alkalmazásának segítése, hagyományainak ápolása, az értelmiségi rétegek közötti megértés kialakítása és megerősítése, továbbá részvétel a hazai kultúra és műveltség elmélyítésében.
2. A tagegyesületek tagsága egyéni és közösségi érdekeinek feltárása, képviselete és védelme.
3. A tagegyesületek felhatalmazása alapján és az általuk meghatározott ügyekben a hazai és nemzetközi képviselet ellátása.
4. Szövetségi szintű pénzforrások kezelése, a tagegyesületek működtetéséhez szükséges szolgáltatások ellátása.

Nehéz, küzdelmes, de eredményes évet zárt egyesületünk. De, hogy egyesületünk az alapszabályokban megfogalmazott céljának a továbbiakban is az eddigieknél még jobban meg tudjon felelni, szakítani kell a jelenlegi szemlélettel, munkamódszerrel, bátran vállalva a megújulást. Újra független, önálló, demokratikus, a szakmát elkötelezetten szolgáló egyesület alapjait kell leraknunk. Hogy ezek az új alapok minden tekintetben megfeleljenek az előttünk álló időszak követelményeinek, igen megalapozott, sokrétű, igen nehéz közös munka vár ránk.

Kitűzött célunkat eredményesen csak úgy tudjuk elérni, ha a tagság mind nagyobb köre részt vesz a feladatok megoldásában, javaslataival, észrevételeivel segíti a bizottságok, a vezetés munkáját úgy, hogy a munka befejeztével megújult, a tagság széles körű bizalmát és támogatását élvező egyesület folytassa hagyományos munkáját, az egyesület céljának megvalósítását — mely az 1867. évi alapszabály megfogalmazása szerint:

„*meghatározott eszközök által Magyarország erdőgazdaságának érdekeit megóvni és előmozdítani*”.